

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/91/2017
Identifikačné číslo spisu: 5303899989
Dátum vydania rozhodnutia: 22.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5303899989.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Z., bývajúcej v D., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Milan Chovanec s.r.o., so sídlom v Žiline, Vojtecha Tvrdého 17, proti žalovanej Lesnému spoločenstvu Kysučné, s. r. o., so sídlom v Makove, IČO: 36 005 843, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Stopka JUDr. Cisarík s. r. o., so sídlom v Čadci, Potočná 2835/1A, o zaplatenie 1 238,13 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 10 C 139/2003, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 14. decembra 2016 sp. zn. 6 Co 11/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 3. novembra 2015 č. k. 10 C 139/2003-602 zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala zaplatenia 1 238,13 eur s príslušenstvom titulom nájomnej zmluvy z 4. januára 2000 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie s odkazom na nález Ústavného súdu SR z 3. októbra 2012 č. 122/2012 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. septembra 2010 sp. zn. 3 M Cdo 6/2010, z 24. marca 2010 sp. zn. 3 Obdo 31/2009, z 31. júla 2008 sp. zn. 11 M Obdo V 19/2007, ako aj s poukazom na uznesenie Krajského súdu v Žiline z 30. júla 2014 sp. zn. 7 Co 312/2014 (v obdobnej veci) uviedol, že žalobkyňa jednoznačne skutkovo vymedzila svoj nárok ako právo vyplývajúce zo zmluvného vzťahu existujúce medzi stranami sporu (nájomnej zmluvy) a tým podmienila koncepciu procesnej obrany žalovanej a smer dokazovania. Súd je preto podľa § 152 ods. 2 a § 153 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) viazaný predmetom sporu, nemôže ho prekročiť a z vlastnej iniciatívy prispôbovať skutkový stav výsledkom dokazovania. Uvedené konštatoval aj s poukazom na uznesenie odvolacieho súdu z 30. apríla 2015 sp. zn. 6 Co 867/2014, ktorým odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie z 25. septembra 2014 č. k. 10 C 139/2003-512 a ako aj zamietol návrh žalobkyne na prerušenie konania do právoplatného ukončenia dovolacieho konania na Najvyššom súde Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 157/2014. S poukazom na § 39, § 123, § 663, § 671 ods. 1, §

676 ods. 2 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie konštatoval absolútnu neplatnosť nájomnej zmluvy zo 4. januára 2000 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou, keďže táto bola podpísaná v čase, kedy žalobkyňa nebola spoluvlastníčkou dotknutých nehnuteľností a nemohla tak disponovať s predmetnom nájom. Ostatné skutkové tvrdenia, ktoré vymedzovali uplatnený nárok odlišným spôsobom, ako sa uvádzalo v žalobe, súd prvej inštancie považoval za zmenu návrhu, ktorú nepripustil uznesením zo 17. augusta 2015 č. k. 10 C 139/2003-558, pričom ustálil, že výsledky doterajšieho dokazovania nemôžu byť podkladom zmeneného návrhu podľa § 95 ods. 1, 2 O.s.p. Súd prvej inštancie ďalej považoval návrh zástupcu žalobkyne prednesený na pojednávaní dňa 3. novembra 2015 na vykonanie dôkazu výsluchom žalobkyne pred súdom v mieste jej bydliska za nehospodárny a nadbytočný, keďže v danom prípade išlo len o zhrnutie existujúceho skutkového stavu známeho niekoľko rokov a jeho právne vyhodnotenie, ktoré si nevyžadovalo výsluch žalobkyne. Záverom súd prvej inštancie s poukazom na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline ako nadriadeného súdu z 31. augusta 2012 sp. zn. 6 Co 329/2012, z 31. augusta 2012 6 NcC 31/2012 a z 13. februára 2014 sp. zn. 6 NcC 19/2014 konštatoval, že zákonná sudkyňa v danom spore konala a rozhodla nestranné a nezávisle. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 14. decembra 2016 sp. zn. 6 Co 11/2016 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny; žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a v jednotlivostiach poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Ako odvolací súd uviedol, v spore nerozhodovala vylúčená zákonná sudkyňa, keďže otázka jej prípadnej zaujatosti bola v konaní právoplatne vyriešená uzneseniami Krajského súdu v Žiline ako nadriadeného súdu z 31. augusta 2012 sp. zn. 6 NcC 31/2012 a z 13. februára 2014 sp. zn. 6 NcC 19/2014 s tým, že zaujatosť sudkyne mala byť predmetom konania na Ústavnom súde SR, ktorého výsledok však žalovaná ako sťažovateľka súdu neoznámila. Odvolací súd konštatoval, že rozhodnutie v neprítomnosti žalobkyne na pojednávaní nezakladá procesnú vadu konania, keďže strana bola zastúpená advokátom, ktorý v celom priebehu konania realizoval v jej mene jednotlivé procesné úkony. Záverom odvolací súd zdôraznil, že žalobkyňou navrhované zmeny žaloby nevykazovali len alternatívy právneho posúdenia, pretože z obsahu podanej žaloby totiž zreteľne vyplýva, že žalobkyňa uplatnila nárok vyplývajúci z nájomnej zmluvy uzavretej so žalovanou dňa 4. januára 2000 a následne v ďalších podaniach svoje skutkové tvrdenia podstatným spôsobom zmenila, keď upriamila pozornosť na úplne iný právny titul - na nájomnú zmluvu, ktorú uzavrel jej otec A. so žalovanou v rovnaký deň (4. januára 2000), pričom žalobkyňa mala z tejto zmluvy figurovať ako právna nástupkyňa, ďalej na bezdôvodné obohatenie (ako alternatívu pre prípad neplatnosti nájomnej zmluvy uzavretej medzi A. a žalovanou) alebo na užívanie spoločnej nehnuteľnosti podľa § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd mal za jednoznačne preukázané, že žalobkyňa sa týmito podaniami snažila reparať pôvodnú žalobu, z ktorej je zjavné, že právo bolo uplatnené na podklade neplatnej zmluvy o nájme, na čom súd prvej inštancie založil svoje zamietajúce rozhodnutie. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolatelka“) s tým, že: a) vo veci rozhodoval vylúčený sudca (§ 420 písm. e/ C.s.p.), žalobkyňa aj napriek ospravedlneniu nemala možnosť v spore byť vypočutá a vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, čím došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.), b) odvolací súd sa závažne odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.) a napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p.). Z týchto dôvodov dovolateľka žiadala napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberala skutkový a právny stav veci.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že v konaní došlo k procesným vadám v zmysle ustanovení § 420 písm. e/ a f/ C.s.p. a že jej dovolanie je prípustné tiež podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ C.s.p., a to aj s poukazom na uznesenie Krajského súdu v

Žilina z 31. augusta 2012 sp. zn. 6 NcC 31/2012 ako aj na odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Z týchto dôvodov žiadala dovolanie zamietnuť ako nedôvodné; zároveň uplatnila náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014).

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

8. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva

dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. V danom prípade žalobkyňa prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje popri sebe z ustanovenia § 420 C.s.p. a (zároveň) aj z ustanovenia § 421 C.s.p.

14. Z doslovného znenia ustanovení C.s.p., ktoré sa vzťahujú na dovolacie konanie, nevyplýva jednoznačne, či prichádza do úvahy súbežné uplatnenie prípustnosti dovolania v zmysle § 420 C.s.p. ako aj v zmysle § 421 C.s.p.

15. Najvyšší súd v rozhodnutí z 19. januára 2017 sp. zn. 8 Cdo 213/2016 skúmal prípustnosť dovolania podaného po 1. júli 2016, ktorú dovolateľ vyvodzoval súbežne z oboch uvedených ustanovení. Senát 8 C vo svojom rozhodnutí nevyjadril právny názor, podľa ktorého by bola nemožná takáto kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania; dovolanie odmietol s odôvodnením, že jeho prípustnosť nevyplýva ani z § 420 písm. f/ C.s.p., ani z § 421 ods. 1 C.s.p. Uvedený senát teda vychádzal z názoru, podľa ktorého dovolateľ môže vyvodzovať prípustnosť dovolania súbežne z týchto dvoch ustanovení.

16. V inej právnej veci senát 3 C najvyššieho súdu dospel pri svojom rozhodovaní k názoru, ktorý je odlišný od záverov senátu 8 C, a v zmysle ktorého je kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania vylúčená. Senát 3 C preto podľa § 48 ods. 1 C.s.p. uznesením zo 6. marca 2017 sp. zn. 3 Cdo 8/2017 postúpil vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu (ďalej len „veľký senát“), pričom v uznesení o postúpení veci odôvodnil svoj odlišný právny názor.

17. Veľký senát, ktorého právny názor je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 veta prvá C.s.p.), vo svojom rozhodnutí z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017 dospel k záveru: „Kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 C.s.p. a § 421 C.s.p. je neprípustná. Ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 C.s.p. Ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ C.s.p., dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.“

18. Najvyšší súd v súlade s vyššie uvedenými závermi posudzoval prípustnosť dovolania žalobkyne iba z hľadiska ňou tvrdenej procesnej vady zmätočnosti (§ 420 C.s.p.); v rámci dovolacieho prieskumu teda nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia dovolateľky, že jej mimoriadny opravný prostriedok je prípustný tiež podľa § 421 C.s.p.

19. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu do 30. júna 2016 považovala za vady zmätočnosti najzávažnejšie procesné nesprávosti, ktoré bez ďalšieho viedli k zrušeniu napadnutého rozhodnutia (1 Cdo 345/2014, 2 Cdo 43/2012, 3 Cdo 98/2005, 4 Cdo 344/2014, 5 Cdo 101/2015, 6 Cdo 292/2013, 7 Cdo 500/2014, 8 ECdo 259/2014). Aj za účinnosti novej právnej úpravy je aktuálny právny názor, podľa ktorého prípustnosť dovolania nezakladá tvrdenie dovolateľa o existencii vady zmätočnosti, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 127/2012, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 29/2016, 4 Cdo 133/2015, 5 Cdo 467/2014, 6 Cdo 5/2014, 7 Cdo 7/2016, 8 Cdo 450/2015).

20. Podľa presvedčenia žalobkyne je jej mimoriadny opravný prostriedok prípustný podľa § 420 písm. e/ C.s.p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

21. Pri posudzovaní opodstatnenosti tejto námietky vychádzal najvyšší súd z ustálenej súdnej praxe, v zmysle ktorej neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. e/ C.s.p. posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd súdu procesnému, ktorý vo veci

rozhodoval (vid' R 59/1997).

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzal v danom prípade z § 49 ods. 1 C.s.p., v zmysle ktorého sú sudcovia vylúčení z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na ich pomer k sporu, k účastníkom, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o ich nezaujatosti. Účelom tohto ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní sporu, k nezaujatému prístupu súdu k stranám sporu alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Tomu zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu k sporu alebo jeho osobného vzťahu k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom, ktorý by mohol ovplyvniť jeho objektívny pohľad na spor a preto vyvoláva pochybnosti o jeho nezaujatosti. Pomer sudcu k sporu je daný najmä vtedy, ak sudca má svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia v spore. Môže ísť o prípady, v ktorých je sudca priamo zainteresovaný na výsledku sporu (napr. je stranou sporu), prípadne má na tomto výsledku nepriamy záujem (napr. ako intervenient) alebo získal informácie o spore tzv. neprocesným spôsobom.

23. Nezávislosť, nestrannosť a odbornosť (kvalifikácia) sudcu sú podmienkami kvalitného rozhodovania a sledujú význam riadneho naplnenia (poskytovania) spravodlivosti. Európsky súd pre ľudské práva pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil Európsky súd pre ľudské práva aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva dôkaz o skutočnej zaujatosti (pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov - uplatňuje sa tu teória zdania nezaujatosti. Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku). Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k sporu a k stranám sporu. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti alebo necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti alebo nezaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania je objektívne oprávnená. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného.

24. Dovolateľka tvrdí, že v prípade JUDr. Anny Plichtíkovej existovali dôvody vylučujúce ju ako sudkyňu z prejednávania a rozhodovania vecí. Z obsahu dovolania vyplýva, že dôvody vylučujúce sudkyňu súdu prvej inštancie vyvodzuje z toho, že zákonná sudkyňa sa v spore sama cítila byť vylúčená z prejednávania vecí v dôsledku vyvíjaného nátlaku zo strany zástupcu žalovanej, aby sa dala vylúčiť. Takáto námietka sa ani v dovolacom konaní ale netýka takej okolnosti, ktorú zákon označuje za právne relevantnú podľa § 49 C.s.p. Možno uzavrieť, že ani v dovolacom konaní žalobkyňa neuviedla žiadny zákonom uznaný dôvod zaujatosti spochybňujúci tak nezaujatosť menovanej sudkyne. V dovolaní vyslovené pochybnosti tak nemožno považovať za právne relevantné.

25. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k sporu, stranám sporu alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranne. Skutočnosti uvádzané žalobkyňou v dôvodoch dovolania ohľadom subjektívnych pocitov žalobkyne, resp. jej zástupcu o rozdielnom prístupe zákonnej sudkyne ku stranám sporu na pojednávaní

však v danom prípade prijatie takéhoto záveru neumožňujú.

26. Najvyšší súd konštatuje, že dôvody, ktoré dovolateľka predostrela k problematike nestrannosti JUDr. Anny Plichtíkovej, je potrebné vnímať len ako subjektívny pohľad dovolateľky. Skutočnosť, že JUDr. Anna Plichtíková oznámila svoju zaujatosť v spore v dôsledku vyvíjaného nátlaku zo strany zástupcu žalovanej, aby sa dala vylúčiť, ešte sama osebe neznamená, že daná okolnosť môže signalizovať jej zaujatý pomer k prejednávanej veci alebo k účastníkom, t. j. nemôže ešte vyvolať pochybnosti o nezaujatosti tejto sudkyne (porovnaj napr. aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 6. marca 2012 sp. zn. III. ÚS 92/2012). Opačné riešenie chápané ako dostatočný dôvod pre vylúčenie sudcu, resp. sudcov len samotné skutočnosti vyjadrujúce subjektívne hľadisko účastníka konania (napr. podanie podnetu na podanie návrhu na disciplinárne stíhanie, sťažnosti, trestného oznámenia na konajúceho sudcu, občianskoprávnej žaloby proti nemu) by nepochybne popieralo záver, že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďiť prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Odhliadnuc od toho, že v súdnej praxi by takéto riešenie viedlo k situáciám, že strana sporu by mohla rýdzo účelovo podávať napr. trestné oznámenie na konajúceho sudcu (sudcov), prípadne občianskoprávne žaloby a tak dosiahnuť jeho (ich) vylúčenie z prejednávania a rozhodovania sporu. Umožnilo by sa, aby týmto (obštrukčným) postupom strana sporu docielila, že danú vec prejedná a rozhodne iný sudca, ktorý podľa jej subjektívneho názoru sa javí ako „vhodnejší“, príp. že sa oddiali rozhodnutie vo veci (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. augusta 2010 sp. zn. 2 Ndob 39/2010). So zreteľom na právnu úpravu vylúčenia sudcu v českom právnom poriadku (pôvodne spoločný Občiansky súdny poriadok - zákon č. 99/1963 Zb.), nie je od vecí sa aspoň stručným odkazom zmieniť a upozorniť na obdobné prístupy a závery v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Českej republiky (porovnaj napr. uznesenia: z 18. júla 2000 sp. zn. 5 Nd 245/2000, z 24. júna 2009 sp. zn. 4 Nd 126/2009, z 2. júla 2009 sp. zn. 4 Nd 165/2009) a Ústavného súdu Českej republiky (porovnaj napr. uznesenia: z 12. júna 2001 sp. zn. II. ÚS 317/99, z 11. novembra 2003 sp. zn. II. ÚS 107/03, z 1. júna 2006 sp. zn. IV. ÚS 67/06, z 12. septembra 2006 sp. zn. I. ÚS 67/06, z 15. januára 2008 sp. zn. IV. ÚS 2981/07, z 31. januára 2012 sp. zn. IV. ÚS 3911/11).

27. Sumarizujúc: subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďiť prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti; na vylúčenie sudcu nemôžu preto stačiť pocity (subjektívne hľadisko) strany sporu, samotného zákonného sudcu a ani pocity námietku posudzujúcich sudcov nadriadeného súdu; názor na to, či u namietaného sudcu je daný dôvod vylúčenia, musí byť vždy jasne postavený na dôvode založenom na zákonných možnostiach, z ktorého vyplývajú pochybnosti o nezaujatosti namietaného sudcu. Nie je síce treba na vylúčenie sudcu, aby bola preukázaná jeho zaujatosť, to však neznamená, že pre jeho vylúčenie postačia akékoľvek subjektívne pochybnosti či tvrdenia o jeho nezaujatosti. K takým pochybnostiam - ako už bolo vysvetlené - musí byť objektívny dôvod, ktorý je daný iba vtedy, ak sa zistí dostatočne intenzívny vzťah sudcu k sporu, k stranám sporu alebo ich zástupcom a charakter tohto vzťahu reálne (z objektívneho hľadiska) spochybňuje schopnosť sudcu nestranne a nezávisle o veci rozhodnúť. Žiadny takýto vzťah (a to aj po prieskume ostatného obsahu spisu) sa u namietanej sudkyne nezistil.

28. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne je procesne neprípustné; vzhľadom na to jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p.

29. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.